

takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany. Ze shora uvedeného odůvodnění rozsudku odvolacího soudu je však patrné, že odvolací soud vyloučil v souzeném případě urážku soukromých obžalobců po stránce objektivní prostě proto, že v projevu obžalovaného není znatelným způsobem vyjádřeno, že se soukromí obžalobci stotožňovali s činy poukazujícími prý ke korupci politické strany »Bund der Landwirte«, že nelze ani z jiných okolností usuzovati, že se ztotožňují s těmito činy, a že není z projevu obžalovaného patrné, že k činům tu v úvahu přicházejícím došlo na základě usnesení řečené strany. Zda mohly třetí osoby (posluchači), jejichž poznatek je rozhodným, přes to vše vzhledem k okolnostem případu spatřovati v urážlivém projevu obžalovaného též výtky vztahující se na soukromé obžalobce jako činovníky politické strany »Bund der Landwirte«, nebylo odvolacím soudem vůbec zkoumáno.

Po stránce subjektivní zaujímá odvolací soud, jak plyne ze svrchu zmíněného odůvodnění jeho rozsudku, zřejmě stanovisko, že urážka soukromých obžalobců by tu přicházela v úvahu jen, kdyby byl obžalovaný zamýšlel postihnouti svým projevem, zejména slovy »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«, právě soukromé obžalobce. Tento právní názor je mylný. V případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu jména napadeného neuvedl, nýbrž označil osoby napadené jen »znameními na ně připadajícími«, vyžaduje se po stránce subjektivní jen, by si byl pachatel vědom urážlivé povahy svého projevu vůbec a toho, že podle znamení jím uvedených může býti jeho útok vztahován i na jiné osoby, než právě na onu, již snad měl při svém projevu na mysli. Toto do jisté míry širší ručení pachatelovo jest pokládati podle povahy věci za důvodné; neboť, opomenul-li jmenovati přesně a zřetelně toho, proti němuž útok podle jeho úmyslu směřoval, musí zodpovídati i za důsledky tohoto svého jednání a nemůže se, zvoliv takovou zajisté nebezpečnější formu útoku, snad vymknouti ještě trestnímu stíhání vůbec (rozh. sb. n. s. č. 2604 a j.). Z řečeného vysvítá, že odvolací soud porušil při právním posuzování urážlivého projevu tu v úvahu přicházejícího po stránce objektivní a subjektivní trestní zákon v ustanovení § 488. Bylo proto zmatečnì stížnosti generální prokuratury podle §§ 33, 479 tr. ř., podle § 292 tr. ř. vyhověti a uznati tak, jak se stalo.

Čís. 3519.

§ 376 tr. zák. jest jen použitím § 335 tr. zák. na určitý výsek možných případů.

K odsouzení pro přestupek podle § 376 tr. zák. se vyžaduje, by kromě zjištění, že se osoba, která z přirozené povinnosti má dohled k dětem, jež nejsou samy s to, by se opatřily a chránily před nebezpečnostvím, provinila nepečlivostí, plníc tuto povinnost, bylo dále zjištěno, že tato osoba již podle přirozených následků svého opomenutí, jež každý může snadno poznati, mohla postřici, že jím může býti ohrožena tělesná bezpečnost dětí.

Povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí,

nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou (§ 141 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 11. června 1929, Zm I 583/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. června 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 376 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a vrátil věc témuž krajskému soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Napadený rozsudek předpokládá, že děti obžalovaných Eduard a Anna zahynuli udušením, protože se z hořících (doutnajících) přikrývek a ze slámy vyvíjel kouř; za alespoň možnou prapříčinu vznětu se přikrývek a slámy pokládá rozsudek zřejmě okolnost, že v době, když se obžalovaní po poledni vzdálili z bytu, nebyl oheň v kuchyňských kamnech patrně ještě úplně uhaslý; plyne to ze slov rozsudku, ale také z postupu odůvodnění nalézacího soudu, jenž teprve na konci mluví o sirkách a patrně věří obžalovaným, že je před svým odchodem odklidili. Jak potom oheň v kamnech zbylý přešel na přikrývky a na slámu (podle četn. oznámení a přiloženého k němu náčrtku bylo místo ohně od kamen vzdáleno zhruba na $\frac{1}{2}$ 3 m), zda vypadnutím řežavého uhlíku z kamen či snad spíše tak, že některé z děcek zanítilo nějaký hořlavý předmět od řežavého popele v kamnech a přeneslo oheň na postel nebo pod ní, o tom se rozsudek nevyslovuje. Skutková podstata § 335 tr. zák., jehož je § 376 tr. zák. jen použitím na určitý výsek možných případů, činí trestně zodpovědným za jednání neb opomenutí, z něhož nastal některý z výsledků v zákoně uvedených, mohl-li pachatel z některého z důvodů v zákoně naznačených postříci, že jeho jednání neb opomenutí může ohrozit lidskou bezpečnost. Pro § 376 tr. zák. a v mezích souzeného případu vyžaduje se tedy k odsouzení, by kromě zjištění, že se osoba, která z přirozené povinnosti má dohled k dětem, jež nejsou samy s to, by se opatřily a chránily před nebezpečenstvím, provinila nepečlivostí, plníc tuto povinnost, — bylo dále zjištěno, že tato osoba již podle přirozených následků svého opomenutí, jež každý může snadno poznati, mohla postříci, že jím může býti ohrožena tělesná bezpečnost dětí. V onom směru zjišťuje nalézací soud, že oba obžalovaní odešli z bytu, zanechavše tam tři malé děti, z nichž nejstaršímu nebyla ještě 4 léta, bez dozoru ve světnici, kde nebyl patrně ještě oheň v kamnech vyhaslý, neučinivše pro bezpečnost dětí nic jiného, než že Anna K-ová požádala sousedku N-ovou, by se občas podívala, zda děti neotvírají okno, — shledává toto jediné opatření nedostatečným a spatřuje v tom zanedbání povinnosti, kterou § 376 tr. zák. zvláště rodičům připomíná. Při tom vzal soud nalézací v úvahu i otázku, zda tato složka skutkové podstaty není popřena zřetelem na meze, ve kterých podle konkrétních poměrů bylo lze na obžalovaných požadovati, by plnili onu povinnost.

k dohledu (stanovisko rozhodnutí zrušovacího soudu, uveřejněných ve sb. tr. pod čís. 1217, 2214), shledal však, že obžalovaným, kteří musili jít po práci, bylo lze postarati se o dohled alespoň tak, že by byli své menší děti svěřili dohledu svého devítiletého synka Josefa. Ve směru druhém (subjektivním) praví rozsudek, že obžalovaní při onom nedostatečně opatřeném dohledu nad třemi malými dětmi mohli snadno předvídati nebezpečí pro jejich tělesnou bezpečnost, a dále, že obžalovaní mohli lehce seznati, že jejich tři děti, ponechány samy sobě, mohly by býti ohroženy na zdraví nebo na tělesné bezpečnosti ano i na životě, zejména že mohly by býti vydány nebezpečí ohně. Nehledíc k tomu, že toto zjištění je ve své první větě příliš povšechné a že ani v poslední větě, kde se alespoň přibližuje předpokládané příčině smrti dětí, není zjišťovací výrok rozsudku dostatečně přizpůsoben požadavku plynoucímu z předchozích výkladů, by bylo zjištěno, že obžalovaní, a to ovšem každý z nich o sobě, mohli předvídati, že z jejich opomenutí může nastati ten konkrétní lidskou bezpečnost ohrožující stav, který pak vyvrcholil ve skutečnou škodu smrti dětí, — vytýká zmatečnou stížnost onomu zjištění právem s hlediska čís. 5 § 281 ř. tr. nedostatek odůvodnění. Nepravíť rozsudek v skutku, proč a z čeho mohli obžalovaní, pokud se týče ten neb onen z nich, lehce seznati, že jejich tři děti mohly by, ponechány samy sobě, býti vydány nebezpečí ohně, a nezjišťuje ani skutečností, o něž tento svůj závěr opírá. Vždyť ani nezjišťuje, zda bylo obžalovaným (pokud se týče komu z nich) známo, že v kamnech nebyl oheň v době jejich odchodu z domova ještě úplně uhaslý, jak in objecto rozsudek předpokládá. Tím méně rozsudek vysvětluje, proč má za to, že obžalovaní mohli seznati, že tento patrně ještě ne zcela uhaslý oheň v kamnech může se státi zdrojem ohrožení tělesné bezpečnosti jejich dětí. Rozsudek je tu tedy stížen zmatečností podle čís. 5 § 281 tr. ř., jež podle § 288 čís. 1 tr. ř. musí vésti k jeho zrušení.

Za tohoto stavu věci netřeba se z dalších vývodů zmatečnou stížností zabývat žádným krom toho, kde se zmatečnou stížností poukazem na ustanovení § 141 obč. zák., jenž ukládá péči o tělesné blaho dítěte v první řadě matce, pokouší o vyvinění spoluobžalovaného Josefa K-a již z důvodu, že nebyl způsobitým podmětem přečinu podle § 376 tr. zák. alespoň co do povinnosti přirozené. S tímto názorem nelze ovšem souhlasiti. Vždyť § 139 obč. zák., mluvě o povinnostech »rodíčů« proti manželským dětem, ukládá i otci za povinnost, pečovati o život a o zdraví dětí právě tak, jak i § 141 obč. zák. ukládá tuto povinnost matce nikoliv výlučně, nýbrž jen »v první řadě«, tedy v druhé řadě i otci. Proto není však poukaz stěžovatelův na ustanovení § 141 obč. zák. nemístným. Neboť, ustanovuje-li § 141 obč. zák., že jest v první řadě na matce pečovati o tělesnou výchovu a o zdraví dětí, plyne z toho, že povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí, nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou. Teprve když otec zjistí, že matka tuto svou povinnost zanedbává anebo ji dostáti nemůže, jest na něm, by v tom zjednal nápravu nebo, by sám pečoval o tělesné blaho svých dětí. Z toho vidno, že otázku viny nelze řešiti ohledně obou

rodičů jednotně a stejně a bude proto na soudu nalézacím, by o vině každého z obžalovaných uvažoval zvlášť a by pokud se tkne obžalovaného Josefa K-a, zejména též zkoumal a zjistil, zda a proč se nesměl v naznačeném směru spoléhati na svou manželku.

Čís. 3520.

Trestní zodpovědnost autodrožkáře, jenž přenechal řízení autobusu osobě pro její nevyspalost neschopné a nezpůsobilé k bezpečnému a řádnému plnění tohoto úkolu (§§ 335, 337 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. června 1929, Zm I 602/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek sice zjišťuje, že autobus řídil za osudné jízdy druhý obžalovaný, šofér W., svůj závěr, podle něhož bylo stěžovatelovou povinností, by vzhledem k nevyspalosti W-ově sám převzal řízení autobusu a nepřenechal je W-ovi, opírá však rozsudek právem již o vlastní údaj stěžovatelův, že jel tehdy spolu (s sebou) jako »kasír« a aby se nic nestalo. K tomuto závěru dospěl nalézací soud tím větším právem, an stěžovatel uvedl v této souvislosti dále, že W. šel toho dne, jak sám stěžovatel řekl, z hostince asi o 1/2 6. hodině ranní, že tedy byl, když přišel kolem 6. hodiny ranní do garáže, nevyspalý, že stěžovatel mu říkal, by se šel vyspat, a chtěl jeti sám, a že posléze, když W. nechtěl, stěžovatel jel s sebou mimo jiné též, by se nic nestalo. Jest tudíž zmateční stížnost především v nepravu, pokud onen závěr rozsudkový vykládá svémocně v ten rozum, že stěžovatelovou povinností bylo kromě inkasování peněz jen dohlížeti na pořádek ve voze. Oprávněvalť onen vlastní údaj stěžovatelův z hlavního přelíčení nalézací soud k závěru, že stěžovatel nejen sám zřetelně uznal, nýbrž zároveň též fakticky převzal povinnost, dbáti za jízdy toho, by se řidič autobusu nedopustil neopatrnosti. Neméně v nepravu je však zmateční stížnost i potud, pokud vytýká v téže souvislosti rozsudku další zmatek podle čís. 5 § 281 tr. ř. (neúplnost) proto, že se v něm nepřihlíží ke skutečnosti, že majitelkou autodrožky (správně autobusu) Kateřinou L-ovou byl k řízení autobusu ustanoven W. Tato skutečnost za řízení najevo vůbec nevyšla, takže nalézací soud k ní přihlížeti nemohl. Jest naopak připomenouti, že stěžovatel sám udal, že jest autodrožkářem a, že autobus, s kterým se úraz přihodil, byl jeho majetkem. Na všechny způsob je jisto, že stěžovatel podle skutkových zjištění rozsudku, jak shora jsou uvedena a za bezvadná uznána, osud-